

Spojení světových impulsů moudrosti a lásky v prožívání Krista

Sergej O. Prokofjev

V přednášce z 20. února 1917 v Berlíně hovoří Rudolf Steiner naléhavě o třech setkáních lidské duše se třemi tvůrčími principy našeho kosmu - s principem Otce, Syna (Krista) a Ducha svátého - skrze bytosti třetí hierarchie, archeů, archandělů, andělů. Tak potkává každá lidská duše, i když zpravidla hluboce nevědomě, princip Otce během života. To se děje v době mezi 28. a 42. rokem života. Princip Ducha potkává duše naproti tomu každé noci mezi usnutím a probuzením, když vstupuje do duchovního světa. A setkání s principem Syna, které nás především při našem pozorování zajímá, se děje *během roku* v době mezi Vánoce a Velikonocemi: „Neboť Velikonoce, to je ona doba v konkrétním průběhu roku, v níž vše to, k čemu nám byl dán podnět *setkáním s Kristem o Vánocích*, se znovu tak náležitě spojuje s naším fyzickým pozemským člověkem“, - přičemž, jak jsme viděli, Epifanias tvoří vrchol tohoto setkání „ve vánoční době“.

Na význam 6. ledna v běhu roku se poukazuje jako na den, který uzavírá řadu svátých nocí, také v písni o Olafu Ástesonovi, norském zsvěcení z 11. století, o jehož zážitcích Rudolf Steiner řekl: „Tak žije lidská duše, duše vidce, od svátku Ježíšova zrození až k svátku objevení se Krista tak, že se jí ujasňuje Kristovo mystérium a může v této době nejhluběji poznat, co je míněno Janovým křtem v Jordánu.“ K tomuto poznání dospívá také zřící duše Olafa Ástesona na konci třinácti svátých nocí, takže „jsou vize [vidcovy] během třinácti svátých nocí jakoby korunovány šestým lednem, imaginací Krista. A Olaf Ásteson zří, „když se blíží k době 6. ledna, jak zasahuje Kristův duch v lidstvu, jemuž byl *předcházet* duch Michaelův.“

Jak významný je tento naposled uvedený poukaz, ukazuje také přednáška z 31. března 1923, kde se hovoří o tom, že Michael předchází tomuto novému duchu Země, Kristu, v době od počátku podzimu až k Vánocům a připravuje tím jeho sjednocení se Zemí během třinácti svátých nocí. V druhé polovině roku pak, od Epifanias, následuje Michael Krista ven do makrokosmu, jda *za ním*, kam vystupují v této době duše a duch Země při svém procesu výdechu.

Uvědomíme-li si nyní, že Michael je od nejstarších dob správcem nebeské inteligence, světových myšlenek hierarchií jakožto veškeré *moudrosti* hierarchického kosmu spojeného se Sluncem v duchovním světě, a že Kristus je reprezentantem kosmického principu *lásky*, tak můžeme námi pozorované společné působení Michaela a Krista poznat jako trvalé společné působení impulsů moudrosti a lásky v ročním koloběhu.

S impulsem moudrosti ale, který vychází od Michaela, je také zcela bezprostředně spojena náatanská duše. Neboť ona opatruje onen „éterický pravzor člověka“ v duchovním světě, o němž jsme hovořili při popisu první oběti v lemurské době. Tento pravzor, do něhož vplynula z božsko-duchovních světů během vývoje všechna moudrost tvořící člověka, je kvintesencí působení vyšších hierarchií od starého Saturnu až k epoše Země. A proto můžeme ve výše citované vánoční imaginaci poznat matku náatanského Ježíše jako zemský otisk nebeské Isidy-Sofie, vše obepínající kosmické *moudrosti*.

Souhrnem můžeme říci: Třináct svátých nocí, které představují mysterijní přechod od Vánoc k Epifanias, od svátku zrození náatanské duše na Zemi ke svátku Kristova zrození při křtu v Jordánu, tvoří během roku časový úsek, v němž se v každém člověku, který jej vědomě prožívá, může sjednotit impuls moudrosti (Vánoc) s impulsem lásky (Epifanias) v jeho nově zrozeném vyšším já. Proto můžeme níže citovaná slova Rudolfa Steinera, jimiž uzavírá svou knihu „Tajná věda v obryse“, zcela zvláště vztahovat na mystérium třinácti svátých nocí: „Společným působením ‚Duchů vůle, moudrosti a pohybu‘ vzniká to, co se zjevuje jako moudrost. V moudrosti mohou souznít s ostatními bytostmi svého světa pozemské bytosti a zemské děje díky práci těchto tří tříd duchů. Od ‚Duchů formy‘ dostává člověk své samostatné ‚já‘. Toto bude v budoucnu souznít s bytostmi Země, Jupiteru, Venuše, Vulkánu silou, která se včleňuje skrze zemský stav moudrosti. Je to síla *lásky*. V člověku Země musí tato síla lásky začít. A ‚kosmos moudrosti‘ se vyvíjí v ‚kosmos lásky1. Ze všeho, co může ‚já‘ v sobě rozvinout, se má stát *láska*. Jako všeobsáhlý ‚pravzor lásky‘ se ukazuje při svém zjevení vysoká sluneční bytost, kterou jsme mohli vyznačit, líčící vývoj Kristův. Do nejnvnitřnější části lidského bytostného jádra je tím vnořen zárodek lásky. A odtud má vproutit

do celého vývoje. Jako se zjevuje dříve vytvořená moudrost v silách smyslového vnějšího světa Země, v současných „přírodních silách“, tak se bude v budoucnosti sama láska projevat ve všech jevech jako nová přírodní síla. To je tajemství celého vývoje do budoucnosti: že poznání, že také vše, co člověk koná z pravého chápání vývoje, je *setbou*, která musí zrát jako *láska*. A jak mnoho vznikne jako síla lásky, tak mnoho se vykoná pro budoucnost tvůrčího. V tom, co se stane z lásky, budou spočívat mohutné síly, které povedou k výše vylíčenému konečnému výsledku zduchovnění. ... Co se připravovalo Saturnem, Sluncem a Měsícem jako moudrost, působí ve fyzickém, éterickém, astrálním těle člověka; a ukazuje se to jako „moudrost světa“; v „já“ se to ale zvnitřňuje. *„Moudrost vnějšího světa“ se stává, počínaje zemským stavem, vnitřní moudrostí v člověku. A když je tu zvnitřněna, stává se zárodkem lásky. Moudrost je předpokladem lásky; láska je výsledkem moudrosti znovuzrozené v „já“.*“

Jestliže se vezmou tyto poslední řádky jako meditativně-mantrický text, pak se ukazuje, jak souhlasí s esoterickým postupem během roku. Neboť slova „počínaje zemským stavem [se stává] moudrost vnějšího světa vnitřní moudrostí v člověku“ jsou přesnou charakteristikou jedné poloviny roku (od letního slunovratu k Vánocům). A dále: „Když je tu zvnitřněna, stává se zárodkem lásky“. Tato slova charakterizují vlastní podstatu posledního adventního týdne a především Vánoc. A slova: „Moudrost je předpokladem lásky“ poukazují současně na třináct svátých nocí, na zrození nátanské duše na Zemi jako předpoklad pro pozdější zrození Kristovy bytosti v ní. Konečně slova: „Láska je výsledkem moudrosti znovuzrozené v „já““ jsou poukazem na celou druhou polovinu roku, *po* Epifanias, kdy vyšší já člověka, které, byvši během třinácti svátých nocí zrozeno z moudrosti, tuto moudrost v sobě zvědomilo, může nyní začít zjevovat ji světu jako *lásku*, tak jako se Kristus po křtu v Jordánu ukázal světu a lidstvu jako její nejvyšší kosmický pravzor.

Tak se nám odhaluje architektonická stavba ročního koloběhu v obraze budovy s dvěma kopulemi, která v sobě harmonicky spojuje oba principy moudrosti a lásky; brány vedoucí do ní se ale mohou nazývat branou Měsíce (Vánoce) a branou Slunce (Epifanias). Jedna vede do sféry světové karmy a v ní vládnoucích bytostí vyšších hierarchií, druhá do sféry budoucího lidstva působícího tvůrčím způsobem ve světě ze sil svobody a lásky.